

Đại Lễ Hiệp Kỵ Lịch Đại Tổ Sư (Về Nguồn 8) tại Chùa Pháp Bảo, Sydney, Úc Châu thành tựu viên mãn

Ngày Hiệp Kỵ muôn phuường đều câu hỏi

Vượt năm châu bốn biển tụ nhau về

Nghĩa Linh Sớn cốt nhục vẹn ước thề

Tình Pháp lữ không bao giờ suy suyễn

Trong không khí trang nghiêm tình hòa quyện

Bóng Tăng Già Thích Tử hội về đây

Pháp Bảo nối Hiệp Kỵ đã an bày

Hàng tử chúng hân hoan ngày đoàn tụ.

Bản thể Tăng già là thanh tịnh và

hòa hợp là chất keo

sơn gắn bó mà

hàng chúng Trung

Tôn của Đức Từ

Phụ luôn thể hiện

để duy trì mạng

mạch Phật pháp

qua mọi thời đại.

Phụng hành theo

lời giáo huấn của

Đức Bổn Sư Thích

Ca Mâu Ni trong

Kinh Du Hành - bộ

Trường A Hàm :

"Chúng Tỳ Kheo

phải thường xuyên

theo đúng các qui

định của Luật Tạng,

để giảng luận

Chánh Pháp, khiến

cho các Tỳ Kheo

trong trú xứ cùng

sinh hoạt hòa hợp,

là pháp đầu trong

Bảy Pháp Bát Thủi

của hàng Thích tử".

Theo tinh thần

đó, đơn vị chùa Pháp Bảo thuộc

GHPGVNTN tại Úc Đại Lợi - Tân Tây

Lan, đang nối gót các bậc Thầy Tổ

trong sự nghiệp kế thừa gia bảo của

Đức Thế Tôn, tiến hành tổ chức Lễ

Hiệp Kỵ Lịch Đại Tổ Sư (Ngày Về

Nguồn lần thứ 8), vào những ngày 27-

28 tháng 9 năm 2014 tại Sydney.

Trong tinh thần hội ngộ, gặp gỡ, trao đổi, chia sẻ những kinh nghiệm tu tập và hành đạo. Trong sự hân hoan ấy 97 chư Tôn Đức bốn châu : Gia Ná Đại, Mỹ Châu, Âu Châu, Úc Châu và hàng Phật Tử toàn liên bang từ 7 giờ sáng ngày 27/9/2014 đã nô nức vân tập đông đủ trong niềm vui vô tả, vì điều kiện tự viễn cõn khiêm tốn nên chư Tôn Đức hải ngoại đa số được Ban Tổ Chức sắp xếp cư ngụ tại khách sạn có xe đưa đón. Đúng 10 giờ sáng là lễ Cung An Chức Sự, do TT Thích Nguyên Tạng, TT Thích Giác Tín và ĐĐ Thích Phổ Huân tuyên đọc phương danh và các phần

việc mà chư Tôn Đức được cung thính phụ trách trong 2 ngày Đại lễ. Sau đó, từ chúng được lắng nghe 2 buổi Khoáng đại về hành trạng của Chư Tỷ Đức tiền bối, một buổi hội luận Tăng Ni bàn thảo về đời sống tu học và hành đạo ở xứ người, cũng như buổi lễ chính thức **Hiệp Kỵ chủ Lịch Đại Tổ Sư** vào ngày cuối.

Sau phần đọc tham luận về Tổ Giác Tiên là phần thảo luận của Chư Tôn Đức tham dự, quý Ngài đã nhắc lại sự khó khăn, nghiêng ngửa đã bị đánh phá liên tục bởi các thế lực vô minh, kể từ năm 2006, không muốn cho Tăng đoàn hải ngoại đoàn kết quy tụ lại tạo thành sức mạnh. Nhưng trong tinh thần tinh túc cao độ, chư

Tôn Đức hải ngoại cũng đã vượt qua được mọi thử thách, đe dọa, chụp mũ... để cùng nhau vân tập về **Chùa Pháp Vân, Toronto, Canada** năm 2007, tổ chức thành công Lễ hội Về Nguồn lần thứ Nhất. Các thế lực vô minh còn lồng lộn ra sức đánh phá, bôi nhọ càng nhiều hơn nữa, khiến cho một số Tăng Ni và Phật tử hoang mang, dị ứng với từ **Về Nguồn**, nhưng rồi Giáo

Lễ Truyền trao Biểu tượng Lịch Đại Tổ Sư cho phái đoàn GHPGVNTN Âu Châu để tổ chức Ngày Hiệp Kỵ Tổ Sư năm tới 2015 tức Ngày Về Nguồn 9 tại Chùa Khanh An Phap Quốc.

Hai giờ chiều ngày 27/9 Hòa Thượng Thích Tín Nghĩa, Chủ tịch GHPGVN TN tại Hoa Kỳ và Hòa Thượng Thích Tánh Thiệt, Quyền Chủ tịch GHPGVN Âu Châu, đồng chủ tọa buổi Khoáng Đại 1 với chủ đề "**Hành Trang của Tổ Sư Giác Tiên**" (khai sơn Tổ Đinh Trúc Lâm tại cố đô Huế). Tổ Giác Tiên là người đầu tiên biến Trúc Lâm thành nơi đào tạo Tăng tài và cũng là khai sinh cho Trường Đại Học Phật Giáo tại cố đô Huế nói riêng và miền Trung nói chung, **người khởi xướng công trình phục hưng Phật Giáo tại miền Trung**, Giác Tiên Thiên Sư hướng đạo cho hội **An Nam Phật Học** và đào tạo Tăng Tài cho Phật Giáo Việt Nam, trong đó có các Hòa Thượng : HT Mật Tín, HT Mật Khế, HT Mật Hiển, HT Mật Nguyên, HT Mật Nhơn, HT Mật Thể, Sư Bà Diệu Huệ, Sư Bà Diệu Không. Giới Cư sĩ tại gia thì có : **Đại thần Hồ Đắc Trung, Bác sĩ Tâm Minh - Lê Đình Thám** (linh hồn của tổ chức GĐPT Việt Nam).

Hội Liên Châu không dao động, vẫn bình thản liên tục hằng năm tổ chức các kỳ Về Nguồn : **Lần thứ 2, 2008** tại chùa Bát Nhã, miền Nam California, Hoa Kỳ; **lần thứ 3, năm 2009** tại Tu Viện An Lạc, Ventura, Hoa Kỳ; **lần thứ 4, năm 2010** tại Tu Viện Viên Đức, Ravenburg, Đức Quốc; **lần thứ 5, năm 2011**, tại Chùa Thiện Minh, Lyon, Pháp Quốc; **lần thứ 6, năm 2012**, tại Chùa Pháp Hoa, Adelaide, Úc Châu; **lần thứ 7, tại Chùa Cổ Lâm, Seattle, Hoa Kỳ;** và **lần thứ 8, năm 2014** được long trọng tổ chức tại Chùa Pháp Bảo, Sydney, Úc Châu. HT Chủ Tọa Thích Tín Nghĩa đã tin tưởng chư Tôn Đức và Phật Tử khắp nơi vẫn giữ vững niềm tin với Tam Bảo, Chư Long Thiên Hộ Pháp vẫn luôn theo sát để gia hộ cho những ai tu hành chân chánh, thâm tín chư Phật sẽ được sung mãn dưới ánh sáng của trí tuệ, trong sự Thanh Tịnh, Hòa Hợp của Tăng Già sẽ phá tan màn vô minh tăm tối.

Có nhiều câu hỏi muốn biết rõ về cuộc cách mạng ba mặt của Thái Hư Đại Sư : *Cách mạng Giáo chế, Cách mạng Giáo quyền, Cách mạng Giáo sản*, HT Thích Tín Nghĩa trả lời : Vẫn đề đó nằm trong cuốn sách Giáo Ché của HT Thích Mật Hiển, sẽ trình bày rõ trong kỳ VỀ NGUỒN lần thứ 9 vào năm tới 2015 tại Chùa Khánh Anh, Paris, Pháp Quốc.

4 giờ chiều, HT Thích Nguyên Siêu, Tổng Thư Ký GHPGVNTN Hoa Kỳ, thuyết trình về Cuộc Đời và Hành Trạng Hòa Thượng Thích Tịnh Khiết, Đệ Nhất Tăng Thống GHPGVNTN (1891-1973).

"Phật Giáo Việt Nam thời cận đại đã viết lên trang sử bằng máu, xương của chư Tôn Đức Tăng Ni và Phật tử. Dòng lịch sử ấy đã nêu cao tấm gương hy sinh bất khuất trước những đàn áp, bao lực, súng đạn, nhà tù và lựu đạn. Phải chăng đây là một chặng đường lịch sử oai hùng mà Phật Giáo VN đã biểu tỏ tinh thần Đại Hùng, Đại lực, Đại Từ Bi để vực dậy một nền văn hóa đã bị sup đổ bởi một chế độ tha hóa, ngoại lai xâm nhập vào quê hương VN.

Chặng đường lịch sử này đã cát cao tiếng nói hòa bình cho loài người trên thế giới biết. Chỉ có tình thương và công lý, nhân bản và vị tha, khoan dung và lẽ phải mới tồn tại trong lòng người, trong sức sống mãn tiệp, kiêu hùng trong trái tim nồng hậu của tất cả mọi người trên mặt đất. Còn bạo tàn và thù hận, bán đứng lương tri và phi dân tộc thì chặng bao giờ tồn tại và sống với dân tộc ngàn năm..."

Trong chặng đường lịch sử oai hùng đó, dưới sự lãnh đạo đầy đức độ của Hòa Thượng Thích Tịnh Khiết, đã được chư Tôn Đức, cung thỉnh vào các chức vụ **Chứng Minh Đạo Sư** cho **An Nam Phật Học Hội**, **Giám Đốc Cao Đẳng Phật Học Bảo Quốc**, Huế; "**Sơn Môn Tăng Già Trung Việt**" cung thỉnh vào ngôi vị "**Tòng Lâm Pháp Chủ Trung Việt**", làm **Đản Đầu** các **Đại Giới Đản**, rồi thành lập **Giáo Hội Tăng Già Trung Việt**; tiến đến là "**Tổng Hội Phật Giáo Việt Nam**". Chư Tôn Đức Tăng Già mở Hội Nghị và suy tôn Ngài lên ngôi vị "**Hội Chủ Tổng Hội Phật Giáo Việt Nam**", sau đó đã hướng dẫn phái đoàn **Phật Giáo Việt Nam** tham dự Hội Nghị Phật Giáo Thế Giới Lần Thứ IV tại Nepal và tham dự Hội Nghị Văn Hóa Thế Giới tại New Delhi. Đến năm 1964 Hội Nghị của 11 Giáo phái và Hội Đoàn **Phật Giáo miền Nam Việt Nam** đã được tổ chức và long trọng suy tôn Ngài lên ngôi vị **Tăng Thống GHPGVNTN** cho đến ngày viên tịch 1973. Đúng trước tình trạng đàn áp Phật Giáo rất nghiêm trọng của gia đình trị Ngô Đình Diệm, Hòa Thượng

đã nói : "*Tôi muốn tránh cho lịch sử dân tộc một chấm đen, đồng thời muốn ngăn ngừa một tai họa cho quốc gia khi mà hàng Phật tử thấy cần bảo vệ đúng mức tôn giáo của mình*". Trong phần thảo luận HT Thích Như Huệ, Hội Chủ Giáo Hội Úc Châu đã đóng góp thêm về câu nói lịch sử để đối đáp lại tuyên bố sát máu của Ngô Đình Diệm trong thời gian đàn áp Phật Giáo : "*Tôi tiến anh em tiến, tôi lùi anh em giết tôi, tôi chết anh em hãy trả thù cho tôi*". Hòa Thượng đã đáp lại : "*Tôi tiến Chư Tăng, thiện tín tiến, tôi lùi hãy khai trừ tôi ra, tôi chết hãy cầu nguyện cho người giết tôi*". HT Hội Chủ cũng nhấn mạnh cho Tăng Ni trẻ và Phật tử biết rõ rằng : "*Nhờ Phật Giáo đồng hành và đi sâu vào lòng dân tộc, cũng như nhờ cuộc đấu tranh năm 1963 hóa giải được ám mưu tiêu diệt Phật giáo, nên Văn hóa Việt Nam và Phật giáo vẫn còn hiện hữu và hoằng truyền khắp năm châu*".

Trong thời gian giữ ngôi vị Tăng Thống, Ngài đã ban ra nhiều thông điệp quan trọng, trong đó có **Thông Điệp Phật Đản 2513 - 1969** : "*Lịch sử đã chứng minh, dân tộc Việt Nam có sức hóa giải bền bỉ phi thường, Sức hóa giải đó là bản chất của dân tộc và cũng chính là bản chất của Phật giáo vì Phật giáo được xây dựng trên tinh thần Trí Tuệ - Từ Bi và Hùng Lực. Việt Nam vượt qua được giai đoạn bị đồng hóa là nhờ ở đức bao dung, sự đại lộc và kiên trì phát triển. Chính nhờ ở những căn bản quý giá ấy mà đã hơn một lần Phật giáo trợ duyên cho dân tộc hóa giải những lối sống xuất thế và nhập thế của các luồng tư tưởng Đông Phương tạo ra sự quán bình tư tưởng cho Việt Nam dưới thời tự chủ Lý Trần, kéo dài trên ba thế kỷ*..." dù thấy sự sáng suốt với đầy lòng Từ Bi của Ngài. Ngài đã lưu lại bài kệ để nói lên tôn chỉ của mình cho hậu thế nói chung :

Pháp thân không trọng cũng không khinh
Phân biệt do mê hoặc nghiệp thành
Một niệm hồi quang lụy chướng dut
Sáu căn thanh tịnh rõ Tâm Kinh
Nên tiêu vọng tưởng chọn vô ngã
Mới biết Đạo kia hiệp thế tình
Muốn ngộ lẽ mẫu tâm tự tĩnh
Ích chi đến việc hỏi thuyền huynh !

Một đời nghiệp chúng đệ Tăng, Ngài đã để lại cho Phật Giáo Việt Nam một tài nguyên nhân sự, một tiềm lực sung mãn để hoạt động Phật sự, mang lại nhiều thành quả về mọi lãnh vực văn hóa, giáo dục, hoằng pháp... cho đời lắn đạo. Ngài đã đóng góp rất lớn trong công cuộc chấn hưng, bảo vệ và lãnh đạo Phật Giáo VN trong thời cận đại, gồm có quý Ngài Tôn Túc như : **Hòa Thượng Trí Quang, HT Thiện Siêu, HT Thiện**

Minh, HT Trí Tịnh, HT Trí Thành, HT Thiện Hoa, HT Hành Trụ... hiện đang còn tại thế có HT Thích Trí Quang.

7 giờ tối, Hòa Thượng Thích Quảng Ba, HT Thích Trường Sanh và TT Thích Trường Phước (Đại diện Giáo Hội PGVN tại Canada) cùng điều hành buổi hội thảo với đề tài : "*Chấn hưng PGVN thế kỷ 20 và 21-100 năm thao thức phục hoạt nền đạo đức dân tộc*". HT Quảng Bình (Đan Mạch), HT Minh Hiếu (Sydney), HT Nguyên Trí (Hoa Kỳ), TT Nhu Định (Sydney), TT Nhật Tân (Brisbane) và TT Phổ Hương (Sydney) đã hăng hái đóng góp ý kiến : Muốn chấn hưng Phật Giáo, điều quan trọng và căn bản nhất vẫn là sự tinh tấn tu học, hành trì giới luật, ẩn ác dương thiện, đoàn kết, tương thân, tương kính, tương sám và tương trợ lẫn nhau của Tăng Ni, vì Giới luật còn là Phật Pháp còn và điều đáng được vững tâm nhất là **chư Long Thiên Hộ Pháp** cũng đã lập thê nguyện : **Nếu ai hoặc đạo tràng nào tu tập đúng chánh pháp thì quý Ngài luôn cận kề và hộ trì, cho nên không có một thế lực ngoại lai nào có thể đánh phá nổi**. Trong tình hình Tăng Ni hải ngoại rất nhiều vấn đề cần chia sẻ, có rất nhiều ý kiến phát biểu sôi nổi, nhưng thời lượng hạn chế nên chư Tôn Đức chưa thể phát biểu hết. Cũng trong cùng thời gian đó, quý Phật tử tại gia tham dự lễ, được nghe HT Như Điển đến từ Đức Quốc thuyết giảng tại Chánh Điện. Buổi hội luận & thời pháp thoại này đã kết thúc ngày thứ nhất của đại lễ.

Sáng sớm hôm sau, **5 giờ sáng** ngày 28/9/2014, chư Tôn Đức vân tập Chánh điện Chùa Pháp Bảo để tác pháp Yết ma lạy Thủ ân và làm lễ Bố Tát, tuyên đọc **Bảy Pháp Bát Thối**.

8.30 giờ sáng chư Tôn Thiền Đức họp **Hội Đồng các Giáo Hội Liên Châu** để chuẩn bị cho **Lễ chính thức Khoáng Đại IV, Lễ Hiệp Kỵ, ngày Võ Nguồn 9** sang năm và các Phật sự khác.

Lễ Hiệp Kỵ chính thức được diễn ra lúc **9.45** giờ sáng trong không khí trang nghiêm. ĐĐ Thích Phổ Huân thay mặt BTC đã tiến hành lễ thỉnh chư Tôn Thiền Đức quang lâm lễ dài chứng minh đại lễ. Một đoàn người y vàng rực rỡ, thân tướng đoan nghiêm đi nhẹ bước nhịp nhàng theo Ban rước lề cùng với sự chân thành, cung kính của hàng Phật tử cung nghinh, thật là một cảnh tượng rất là đẹp mắt, hiếm có tại hải ngoại này. TT Thích Nhật Tân, TT Nguyên Trực, TT Tâm Phương (Ban Điều Hợp Đại Lễ) thay mặt BTC đã giới thiệu chư Tôn Thiền Đức quang lâm gồm có : 7 Chư Tôn Đức đến từ **Châu Âu** : 1 vị từ **Canada**;

16 vị từ Hoa Kỳ, 6 vị từ quê nhà Việt Nam và 65 vị địa phương Úc Châu, tổng cộng có 97 Chư Tôn Đức và hơn 400 đồng hương Phật tử cùng về tham dự lễ chính thức này.

Mở đầu là lời chào mừng của Đại Đức Trưởng Ban Tổ Chức Thích Phổ Huân. ĐĐ đã thay mặt Ban Tổ Chức địa phương Úc Châu chào mừng Chư Tôn Đức Tăng Ni, quý Phật tử cự sĩ đến từ bốn Châu Lục trên thế giới về dự lễ "Mặc dù phương tiện di chuyển xa xôi, hơn nữa tuổi cao lạp trưởng; nhưng quý Ngài đã không ngại vượt qua tất cả, đó là do tình Linh Sơn pháp hữu, để hôm nay, giờ này là điểm son cho các Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Liên Châu tiếp tục hình thành Đại Lễ Hiệp Kỵ từ 8 năm qua. Và đó cũng là nhân duyên định hướng sinh hoạt rõ ràng cho một tập thể Tăng Già nương vào giáo lý giải thoát không rời xa Chánh Pháp".

Tiếp đó, Trưởng Lão Hòa Thượng Thích Thắng Hoan, Chánh Thư Ký HĐGP GH Hoa Kỳ, Trưởng ban Điều Hợp Tăng Ni VN Hải Ngoại đọc diễn văn khai mạc, Ngài đã kêu gọi chư Tôn Đức Tăng Ni luôn giữ vững sự thanh tịnh, hòa hợp của ngày hôm nay, để tiếp tục duy trì và phát triển Phật Giáo Việt Nam tại Hải ngoại.

Trưởng Lão Hòa Thượng Thích Nhu Huệ, Hội Chủ GHPGVNTNHNH UDL-TTL ban Đạo Từ, Ngài nêu rõ bản thể của Tăng Già là Thanh Tịnh và Hòa Hợp, nhưng muốn thanh tịnh phải lấy Giới Luật làm thầy, ẩn ác dương thiện... và muốn Hòa hợp chư Tăng Ni phải sống trong sự tương thân, tương sám, tương kính và tương thuận, biết đoàn kết, bao dung và chia sẻ cùng nhau những khó khăn trong Phật sự và cuộc sống... có được như vậy lễ Hiệp Kỵ mới đúng nghĩa.

Sau đó TT Thích Trưởng Phước tuyên đọc lời Tâm Nguyện của Tăng Ni Việt Nam Hải Ngoại, phát nguyện sẽ tiếp tục hành trạng của chư vị Tổ Sư và các bậc tiền bối hưu công, để ngôi lai bền nhau mà chung lo Phật sự, hoằng truyền Chánh Pháp.

Lễ chính thức **Hiệp Kỵ Chư Liệt Vị Tổ Sư**, dưới sự chứng minh niêm hương bạch Phật của nhi vị Trưởng Lão, HT Thích Thắng Hoan, Thích Nhu Huệ; HT Thích Phước Thuận và Ban Kinh sư đã tiến hành lễ Cúng Ngõ Phật và cung tiến Giác linh chư Tổ Sư. Đặc biệt cúng tiến cầu nguyện nhị vị tôn túc Tân Viên Tịch là HT Thích Pháp Chiếu, tỉnh Lâm Đồng và HT Như Thờ chùa Bửu Đà, Sài Gòn, VN.

Trong bảng Tuyên Bố Chung, nêu rõ 3 điểm chính : **hoằng pháp, tu tập và bồi dưỡng nhân tài** cho hiện tại và

Lễ Cung Nghinh Chư Tôn Thiền Đức quang lâm Chúng minh lễ Cung An Chúc Sư cho Ngày Hiệp Kỵ Lịch Đại Tổ Sư tức Ngày Về Nguồn 8 tại chùa Pháp Bảo - Úc Đại Lợi 2014.

tương lai của Phật Giáo. Cuối cùng ở đoạn kết viết : **"Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất liên châu quyết theo đuổi : lý tưởng hòa bình cho dân tộc và nhân loại"** như **Hiến chương GHPGVNTN đã minh định**. Các Giáo Hội Liên Châu sẵn sàng yểm trợ các phong trào toàn dân quốc nội và hải ngoại, để tranh đấu đòi hỏi các quyền tự do căn bản của người dân đúng đường hướng dân chủ và dân quyền theo chính sách đa nguyên đa đảng như các nước tự do tiên tiến trên thế giới.

Tiếp theo là lễ **Trao Bình Bát**, BTC đã cung thỉnh Giáo Hội nhà, trao Bình Bát cho BTC mới là **GHPGVNTN Châu Âu**, HT Thích Tánh Thiết, HT Thích Như Điển, HT Thích Quảng Bình, TT Thích Nguyên Lộc, TT Quảng Đạo, Ni Sư Diệu Trัm cùng chư tôn đức đã tiến lên lê dài nhận lãnh, trong sự hân hoan của hàng tử chúng. Như vậy, **Lễ Hiệp Kỵ Chư Lịch Đại Tổ Sư** (Về Nguồn 9) sẽ được tổ chức tại **Chùa Khánh Anh**, Paris, Pháp Quốc tháng 8 năm 2015.

TT Thích Nhật Tân thay mặt BTC cảm tạ đối với các phái đoàn và những sự đóng góp của Phật tử thập phương, đặc biệt là cảm tạ Hòa Thượng Phương Trương Thích Bảo Lạc và ĐĐ Trụ Trì Thích Phổ Huân cùng quý Phật tử Chùa Pháp Bảo đã tổ chức thành công đại lễ này.

Cuối cùng là lễ cúng dường Trai Tăng do Trụ xứ Pháp Bảo phát tâm, tùng duyên tùng sự, trong cơ hội này **huynh trưởng Quảng Giải và BHD GĐPT Úc Châu** dâng lời tác bạch, xin chư Tôn Đức các Giáo Hội từ bi hỷ xả cho những lỗi lầm nếu có trong thời gian hành hoạt từ trước đến nay.

HT Thích Bảo Lạc thay mặt Đại Tăng và Giáo Hội Úc Châu đã hứa khả và có đôi lời nhắc nhở, rất mong các anh chị em hãy thực hiện những gì đã thấy, đã hứa để trong thời gian sắp đến gặp được nhiều thuận duyên hầu cùng Giáo hội lo cho tương lai của Phật giáo.

Đại Đức Phổ Huân, Trụ Trì Chùa Pháp Bảo cùng **Phật Tử** đã dâng lời tác bạch và cúng dường Trai Tăng, kết thúc 2 ngày của Lễ Hiệp Kỵ trong không khí hân hoan đầy phấn khởi và hẹn gặp nhau tại **Lễ Hiệp Kỵ lần Thứ 9**, đồng thời **Lễ Khánh thành Chùa Khánh Anh**, cũng như **Lễ Đại Tường Hòa Thượng Thích Minh Tâm** theo như lời thỉnh mời của **Giáo Hội Âu Châu** năm tới 2015.

Nam Mô A Di Đà Phật
Thích Viên Thành (ghi nhanh)

THỌ BÁT QUAN TRAI

(20g ngày thứ sáu thọ giới, 19g ngày thứ bảy xả giới)

- Mỗi tháng 1 lần **HUÂN TU TỊNH ĐỘ**

(tung kinh Thủy Sâm...niệm Phật hoặc tung trọn bộ kinh Pháp Hoa từ 9h sáng thứ bảy đến 18h chiều)

Chuỗi Trình

Thọ Bát Quan Trai

và Huân Tu Tịnh Độ

tại **Chùa Khánh Anh**

Thứ bảy : **03/01/15 Huân Tu**

Thứ sáu : **16/01/15 Thọ Bát**

Thứ bảy : **31/01/15 Huân Tu**

Thứ sáu : **13/02/15 Thọ Bát**

Thứ bảy : **28/02/15 Huân Tu**

Thứ sáu : **13/03/15 Thọ Bát**

Thứ bảy : **28/03/15 Huân Tu**

Tùy theo Phật sự, chương trình có thể thay đổi, xin liên lạc về chùa trước để xác định lại ngày Huân tu hoặc Thọ bát.

Lời tưởng niệm cuối

Một giờ sáng, ngày **08 tháng 8 năm 2013**, nhằm ngày mồng ba tháng bảy năm Quý Tỵ, Hòa thượng Thích Tánh Thiệt, Viện chủ chùa Thiện Minh, tại Lyon, Pháp Quốc gọi điện thoại báo tin là **Hòa thượng Minh Tâm vừa viên tịch tại bệnh viện ở Phần Lan**. Tôi mắt nhắm mắt mở cầm điện thoại hỏi : *Sao vậy ? Chưa nói được gì cả, Hòa thượng gác máy.*

Định cầm phone gọi lại thì Hòa thượng Trưởng lão Thích Thắng Hoan gọi vào, Ngài bảo hay tin gì chưa ?

Tôi trả lời : *Dạ có nghe thầy Tánh Thiệt cho hay là Hòa thượng Minh Tâm viên tịch.*

Tôi thưa : *Hòa thượng có qua dạy Khóa tu học Âu châu kỳ 25 này há !*

Hòa thượng bảo : *Có.*

Tôi thưa : *Có nhìn thấy hình ảnh, nhưng không được rõ, nên chưa nắm phần chắc chắn.*

Tôi thưa tiếp : *Khi nào Hòa thượng về San Diego, chứng minh Khóa tu học Bắc Mỹ kỳ này ?*

Hòa thượng bảo : *Sáng mai, tức là sáng thứ năm, lúc 10 giờ 30 sáng sẽ có mặt, còn khoảng bảy tiếng đồng hồ nữa, thì tui sẽ có mặt ở sân bay đúng 8 giờ.*

- *Tín Nghĩa thi 5 giờ chiều mới có mặt. Cố chí rồi Đại chúng và Giáo hội sẽ bàn tính. Từ Âu châu mới về, bây giờ Hòa thượng nghĩ cho khỏe, sáng sớm còn đi tiếp thì mệt lắm.*

- *Vâng, ngày mai sẽ gặp nhau.*

Kể từ giờ phút nhận được hung tin đau buồn đó từ hai Hòa thượng, thế là nước mắt của tôi cứ ròng rả chảy dài trên gò má, không chịu dừng.

Tôi không tài nào nhắm mắt, vừa ngồi dậy, thì thầy Giác Tín từ Úc gọi qua, cũng hung tin tương tự. Tôi trả lời với thầy là ôn đã biết rồi. Thầy gác máy. Tôi vội gõ cửa gọi Ni sư Hạnh Thanh thức dậy, bảo : *Con coi tìm vé cho thầy đi Pháp, Ôn Minh Tâm viên tịch rồi. Tôi quá !*

Cô thưa : *Thầy đi ngủ đi, mai còn phải về lo Khóa tu học Bắc Mỹ, ở nhà con tìm, nhưng phải chiều Chủ nhật mới đi được, vì thứ Bảy, ngày 10 là chùa mình lo Vu Lan. Vâ lái, qua điện thoại con nghe là nhục thân của Ôn cũng chưa về tới Pháp. Thầy gọi cho chùa Giác*

Hoa, bảo họ tìm và thỉnh một vị nào đó thế để lo lễ Vu Lan lần này đi. Chắc họ cũng thông cảm.

Tôi nghe cô nói vậy, tuy yên tâm, nhưng lòng mãi thốn thức không yên, cứ mãi nghĩ về Hòa thượng Thích Minh Tâm. Vì Hòa thượng và tôi từ khi quen biết nhau ở hải ngoại cho đến nay cũng gần 40 năm, có rất nhiều tương đặc trên bước đường hoằng truyền Phật pháp, dù là hai châu lục khác nhau.

1.- Cùng lên ngôi vị Thượng tọa

Đại giới Đàn Thiện Hòa do cố Hòa thượng Thích Đức Niệm, Giám đốc **Phật Học Viện Quốc Tế** tổ chức tại bốn viện ; đây là Đại giới đàn đầu tiên, có tầm cỡ của một Đại giới đàn. Quy tụ hầu hết chư tôn đức khắp nơi về tham dự cũng như đảm nhiệm trọng trách trong giới đàn để trao truyền giới pháp cho Tăng ni Giới tử.

Trong Đại giới đàn này, **Năm vị Đại đức được tấn phong lên ngôi vị Thượng tọa**, đó là :

Đại đức Thích Minh Tâm (Pháp quốc),

Đại đức Thích Nguyên Đạt (Hoa Kỳ),

Đại đức Thích Thiên Trì (Hoa Kỳ),

Đại đức Thích Bảo Lạc (Úc Đại Lợi),

Đại đức Thích Tín Nghĩa (Hoa Kỳ).

Ba vị Tân thượng tọa cùng chung lòng, chung sức và tương đặc với nhau là : **Thượng tọa Thích Minh Tâm, Thượng tọa Thích Bảo Lạc và Thượng tọa Thích Tín Nghĩa**, nay đều là ngôi vị Hòa thượng và đam nhận trọng nhiệm của giáo hội trong **ba Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất** của ba châu lục ; lại là luân phiên nhau với trách nhiệm **Chánh văn Phòng Điều Hợp Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Liên Châu**.

Hai ngài Minh Tâm và Bảo Lạc đã hoàn tất nhiệm vụ trong bốn năm vừa rồi. Hòa thượng Minh Tâm, nhiệm kỳ đầu tiên, xong nhiệm vụ Ngài quay gót đăng trình về cõi Phật trong mùa Vu Lan, Quý Tỵ 2013 này. Để lại bao nhiêu thương tiếc trong lòng chư Tôn đức và hàng Phật tử bốn phương. Tang lễ của Hòa thượng vô cùng trọng thể có một khôn hai ở hải ngoại. Chưa có một tang lễ nào mà chính phủ sở tại đã công cử trên 120 vị cảnh sát, giữ gìn trật tự và an ninh từ chùa Khánh Anh mới (Ervy) đến nơi làm lễ Trà tỳ, Và, chư Tôn đức Tăng ni trong hàng Giáo phẩm

trong bốn Giáo hội cùng về chung lo tang lễ đông đúc như thế. Có lẽ đây là phước báo của Hòa thượng Minh Tâm đã dày công tu niệm, giới đức nghiêm minh và hạnh nguyện độ sanh. Điều đáng cho chúng ta chú ý : Có hai vị, một ở Mỹ, là Hòa thượng Thích Trí Chơn, chuyên sử dụng xe Bus để du hóa độ sanh, nên Tăng ni cũng như Phật tử thường gọi Ngài là Hòa thượng xe Bus ; hai ở Pháp, Hòa thượng Thích Minh Tâm, không một cuối tuần nào mà không đến các quốc gia lân cận của Âu châu, hoặc ngay trong nước Pháp để giảng dạy Phật pháp hoặc chứng minh đại lễ cho các chùa và hội Phật giáo, dù chùa hay hội Phật giáo ấy vẫn có chư Tăng hay Ni thường trú. Ngài thường dùng máy bay để đi lại, nên hàng xuất gia cũng như tại gia của châu lục này gọi ngài là Hòa thượng máy bay. Cả hai vị đều có bệnh, nhưng không thể hiện là thân bệnh để mọi người lo lắng. Khi công thành thì thân thoái theo nghĩa của thế gian, nhưng đối với Phật pháp, công viên quả mãn thì xả báo thân, đi vào cõi tịch diệt Vô dư Niết bàn, không vướng bận. Hai Ngài đều có tiếng nói cuối cùng là :

Hòa thượng Thích Trí Chơn, trước khi hầu Phật, sai đồ chúng nhờ Hòa thượng Nguyên Trí chở lên thăm Phật Học Viện ; đồng thời, nói với chúng tôi rằng : *"Tôi muốn khi thầy về giỗ Hòa thượng Đức Niệm, phải xuống Bát Nhã gấp tui, tui có máy lời cần nói với riêng thầy".*

Tôi thưa :

- *Hòa thượng yên tâm. Tín Nghĩa đã lấy vé rồi. Khi về tới Santa Ana, thì vào gấp Hòa thượng liền. Ngài còn dặn thêm :*

- *Nhớ nghe, tui muốn gặp thầy. Nói xong trao điện thoại cho thầy Quảng Định. Vâ, đó cũng là tiếng nói sau cùng tôi được hầu chuyện cùng Ngài. Về tới Bát Nhã không lâu, thì Hòa thượng Nguyên Siêu và Hòa thượng Nguyên Trí cùng gọi điện thoại cho tôi hay là Ngài đã xả báo thân.*

Hòa thượng Thích Minh Tâm, cũng ban Đạo từ, phát chúng chỉ cho Học viên của khóa tu, rồi nhập viện. Ngài ngồi trên giường và nói với **Đại đức Pháp Quang** : *"Phật pháp nhiệm mầu. Ngài nói ba lần như thế không lâu, rồi cũng từ từ xả báo thân sau đó".*

Trong bài viết : *"Những ngày cuối cùng bên Sư Ông"*, của Thượng tọa Pháp Quang, ở Đan Mạch, có đoạn thuật lại như sau : ...*"Khuya nay, sau thời tĩnh lặng ngắn ngủi này, Ngài rất thong thả, rất từ tốn, rất nhẹ nhàng,*

Ngài nói nhỏ, nhưng rất rõ ràng : Phật Pháp Nhiệm Mầu. Rồi chỉ với cánh tay phải, Ngài đưa lên chậm rãi, xá xuống một lần, cùng một lần cúi đầu. Rồi tiếp tục lần thứ hai, Ngài vẫn nói : Phật Pháp Nhiệm Mầu. Cừng một lần xá, một lần cúi đầu nữa. Sau cùng lần thứ ba vẫn vậy : Phật Pháp Nhiệm Mầu. Lại thêm lần nữa cánh tay phải gầy guộc xá xuống, và một lần cúi đầu cuối cùng. Nhìn Ngài lúc này, thấy tất cả sự thành tâm, sự trang nghiêm. Có điều gì thật thiêng liêng khi Ngài cầu nguyện với Phật, mà ngôn từ hạn hẹp của tôi không thể diễn tả nổi được..."

2.- Cùng chung lý tưởng Ngày Về Nguồn

Mặc dù, danh xưng Ngày Về Nguồn đã có từ lâu và cũng đã được Đức Đệ nhất Tăng Thống Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất giảng dạy qua một Thông Điệp của Ngày Về Nguồn năm Tân Hợi, Phật lịch 2514, dương lịch 1971, với lời mở đầu, Ngài dạy : ..."Kính gởi chư Hòa thượng, Thượng tọa, Đại đức Tăng, Ni cùng toàn thể Phật tử và Đồng bào trong và ngoài nước.

Trước Anh linh tổ quốc và Khi thiêng sông núi.

Trước bàn thờ Phật, và khởi từ lòng người thanh tịnh trong cảnh đầu xuân, tôi cầu nguyện cho mọi người một năm mới an lành, và hòa bình sớm được thực hiện trên đất nước chúng ta...

...Một Dân tộc đã được tự chủ, vượt thoát mọi cuộc đồng hóa,... thì trong hiện tại và tương lai, chúng ta quyết không bao giờ phá vỡ, di ngược lại truyền thống và đường hướng Về Nguồn và Khởi Đì Từ Nguồn cao đẹp ấy.

Ý Thức Về Nguồn, nếu được mọi

người chấp nhận, đó mới là căn bản chính thức của sự Hóa Giải chiến tranh, Hóa Giải hận thù, đem lại nguồn thương yêu và hòa bình dài lâu cho dân tộc ta.

...tôi cầu chúc cho moi người thành đạt noi ý thức Về Nguồn ấy.".

Sài Gòn năm Tân hợi, Phật lịch 2514, dương lịch 1971.

Ấn ký Đại lão Hòa thượng Thích Tịnh Khiết.

Năm Giáp Thân - 2004, tại chùa Cổ Lâm, Seattle, WA. (Có sự tham dự của Thượng tọa Tâm Hòa, chùa Pháp Vân, Canada, Thượng tọa Nhật Trí, chùa Pháp Vũ, Orlando, FL. và quý Thầy, Cô không thuộc môn phái hiện đang hành hoạt tại Seattle, WA và vùng phụ cận). Các vị Thượng tọa Tín Nghĩa, Nguyên An, Ni sư Nguyên Thanh và Sư cô Tịnh Thường được tấn phong theo phương vị ; đồng thời, suy tôn Hòa thượng Thích Minh Tâm lên ngôi vị Trưởng môn phái Pháp phái Liễu Quán, thay thế Cố Hòa thượng Đức Niệm. Và từ đó, Hòa thượng Minh Tâm không những chỉ là Trưởng môn phái Liễu Quán tại Hoa kỳ mà cả hải ngoại nữa. Cũng từ lần Giỗ Tổ Liễu Quán năm thứ tư đó, Hòa thượng Minh Tâm chính thức gắn bó với môn phái trong ngày Giỗ Tổ nhiều hơn, mặc dầu Hòa thượng trú xứ từ Pháp quốc. Cũng trong lần Giỗ Tổ này, chúng tôi đã nghĩ ngay đến một ngày Giỗ Tổ Chung của chư Tổ của các môn phái thật rộng rãi, để chư Tăng có dịp gặp gỡ nhau. Đồng thời, thỉnh Ngài vào ngôi vị Trưởng ban Điều hợp Tăng ni Hải ngoại.

Năm Bính Tuất - 2006, tại Phật học viện Quốc tế. Sau lần Giỗ Tổ ở

chùa Cổ Lâm, Seattle (Người miền Trung thường gọi là Kỳ tổ), quý Hòa thượng Minh Tâm, Trí Chơn và Nguyên Lai cùng môn phái họp lại (lần này rất đông chư Tăng trong và ngoại môn phái Liễu Quán, có chư Tăng từ Canada tham dự nữa ; đồng thời Thượng tọa Thích Nguyên Trí được tấn phong lên ngôi vị Hòa thượng). Tất cả đồng thanh tìm một phương thức mới để chư Tăng có dịp gặp gỡ nhau, sách tấn nhau trên bước đường tu tập và làm Phật sự ở một xứ văn minh, rộng rãi, mặc dù hàng năm có An cư Kiết hạ, nhưng không có chư Tăng từ các châu lục. Đại chúng đồng thanh chọn danh xưng là "Ngày Về Nguồn" và Thượng tọa Thích Tâm Hòa, Trú trì chùa Pháp Vân, Canada được Đại Tăng cung thỉnh làm Trưởng ban Tổ chức đầu tiên.

Năm Đinh Hợi - 2007, tại chùa Pháp Vân, Canada, chính thức lấy tên là "Ngày Về Nguồn". Nhờ uy tín và sự khéo léo cũng như sự thương thường của chư Tăng Ni, nên Ngày Về Nguồn đầu tiên này đã quy tụ hầu hết chư Tăng Ni ở Canada, còn có chư Tăng Ni khắp cả các châu lục là 96 vị, ngoại trừ Á châu không có vị nào tham dự. Kết quả thành công mỹ mãn trong tinh thần lục hòa, đạo vị. Nhưng cũng chính lần này, không những chỉ Thượng tọa Tâm Hòa, chùa Pháp Vân mà tất cả chư Tăng ni Phật tử có tham dự Ngày Về Nguồn đều bị bóp méo, đều bị xuyên tạc ác ý một cách thậm tệ. Và, với sự gắn bó của Tăng đoàn khắp năm châu bốn bể, nên Giáo Chỉ Số Chính ban hành để cố làm vô hiệu hóa sự sinh hoạt của Ngày Về Nguồn hàng năm.

3.- Tinh thần hướng dẫn Phật pháp và xây dựng tuổi trẻ học Phật

Tuy bản thân chúng tôi (Tín Nghĩa), vì bận Phật sự tại địa phương, phần hoàn cảnh chùa chiền đơn chiết, nên chỉ tham dự hướng dẫn được hai khóa Phật pháp Âu châu mà thôi. Thỉnh thoảng cũng có qua chứng minh thuyết giảng những Đại lễ lớn, nhưng đa phần là tại chùa Thiện Minh, Lyon. Tuy nhiên, dù ở Lyon, Đức, Đan Mạch, Na Uy hay Bỉ đều có gặp nhau ít nhất là hai hoặc ba ngày. Trước khi trở lại Hoa kỳ, thì chúng tôi lưu trú tại chùa Khánh Anh cũ, số 14 đường Henri Barbusse, Bagneux, gần Paris. Mỗi lần như thế, chính chúng tôi có dịp trao đổi và học hỏi thêm những kinh nghiệm ở nơi Hòa thượng Minh Tâm rất nhiều. Vì Ngài là lớp đàn anh lớn, du học ở Nhật sớm, làm việc ở quê nhà cũng

như hải ngoại lâu năm ; có cơ duyên tiếp cận với những giới chức có uy tín ở xứ người. Đặc biệt là Âu châu, Liên Hiệp Quốc, v.v... Và, không khi nào Hòa thượng đến Hoa kỳ mà chúng tôi lại không gặp nhau.

Tuần nào cũng gọi phone qua thăm hỏi sức khỏe, trước hoặc sau khi đi thuyết pháp về. Trước thời gian Khóa Phật pháp Âu châu khai giảng độ ba ngày, chúng tôi gọi phone và vui với Hòa thượng qua điện thoại.

Tôi thưa : *Chà, chuyến này Hoa kỳ qua ba vì Hòa thượng cao cấp, ngon lành quá. Thưa Hòa thượng, có một vị Hòa thượng tân quốc tịch (tức là tân công dân Mỹ) gần hai tháng, nên vui vẻ dẫn phái đoàn khá đông cùng đi tham dự Khóa tu hoi sớm và dài ngày hơn.*

Hòa thượng Minh Tâm cười qua điện thoại và nói thêm : *Hoa kỳ và Âu châu như môi với răng. Mỗi hổ thì răng lạnh. Nhiệm màu của Phật pháp là vậy. Hai chúng tôi đồng cười trong điện thoại rồi cùng gác máy. Đó là âm ba cuối cùng hòa âm thanh nhờ điện thoại qua một khoảng không gian gần 9 tiếng đồng hồ ngồi máy bay kể từ thành phố Dallas đến Paris.*

Ngài và chúng tôi có cùng chí hướng là làm thế nào để :

Chánh pháp được thám sâu vào tuổi trẻ hải ngoại. Nguyên chưa thành thi Ngài lại quay gót đăng trình. Đi xa, và xa lám. Chúng tôi ở lại với muôn vàn khó khăn.

Hôm nay, Ngày Về Nguồn VII, toàn thể chư Tôn đức Tăng ni của 4 Giáo hội, cùng hàng ngàn Phật tử quy tụ về chùa Cổ Lâm để gặp nhau, san sẻ cho nhau những kinh nghiệm hoằng dương Phật pháp với những điều thuận nghịch ở xứ người. Thông thường trong giờ Khai mạc, ngoài những lời tâm tình của vị Trưởng ban tổ chức; kế đó, là Diễn văn Khai mạc của Hòa thượng Trưởng ban Điều hành Tăng ni Hải ngoại là Ngài. Hôm nay lại khác thường. Một bầu không khí trầm buồn và chính sau lễ Khai mạc chính thức lại là Lễ cúng Chung thất cho chính Ngài. Những giây phút trầm lặng và thăm buồn hôm nay, làm cho chúng tôi nhớ lại ngày Đức Phật còn tại thế, cũng trong ngày Lễ Tự tứ, chúng Tăng thọ tuế, thì đức Thế Tôn dạy :

..."Hôm nay, trong ngày lễ trọng đại này, Thế tôn thấy báu không khí trống vắng, vì Xá Lợi Phat không còn hiện hữu với chúng ta nữa..."

Cũng thế, hôm nay vào các ngày 27, 28 và 29 tháng 09 năm 2013, Ngày Về Nguồn VII và Hiệp Kỵ Lịch Đại Tổ

Sư, được trang trọng tổ chức tại chùa Cổ Lâm, thành phố Seattle, tiểu bang Washington State, chư Tôn đức Tăng ni từ các Châu lục quy tụ về 140 vị lại thiếu hẳn hình ảnh sống động của một vị Trưởng Điều Hợp Tăng Ni Hải Ngoại, đó là Thầy. Tất cả đứng trước hình ảnh bất động của Thầy để làm lễ Chung Thất, cúng Thầy kỷ niệm ngày Thầy quay gót đăng trình về cảnh giới của Phật. Tất cả Đại chúng biết vậy mà không thể không bàng hoàng, xúc động. Tín Nghĩa kính viết lên đôi dòng gọi là lời cuối kể từ đây không được cùng Thầy đồng hành trong mọi Phật sự. Kính mong Thầy chứng giám và gia hộ cho toàn thể Tăng ni hiện đang hành hoạt tại hải ngoại dũng mãnh tinh tiến trên bước đường vân du hóa độ.

Kính bái biệt Hòa thượng.

Nam Mô Tiếp dẫn Đạo sư A Di Đà Phật, phóng quang tiếp độ : *Tử Lâm Tế Chánh Tông từ thập tứ thế, Chủ tịch Điều Hành Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Âu Châu, Khai sơn Khánh Anh tự Đường thương húy thương Nguyên hạ Cảnh, tự Minh Tâm Giác linh Hòa thượng, liên tọa chứng minh.*

Hoa Kỳ, Mạnh thu Quý Tỵ - 2013.

Pháp đệ Điều ngữ tử Ht Thích Tín Nghĩa

Mái Ấm Quê Hương

(tiếp theo trang 27)

đã gần hoàn thành. Sự tiến triển tốt đẹp này không những do hằng thầu đã xây cất theo đúng kế hoạch, mà còn do sự đóng góp bền bỉ tài chánh của Phật tử khắp nơi và một việc không thể không nhắc tới là sự đóng góp công sức rất to lớn mà các anh chị em Phật tử thuộc Ban xây cất đã và đang bỏ ra. Những việc làm quý báu của các anh chị em Phật tử đã làm chi phí xây cất giảm trên 200.000 Euro.

Tròn một năm qua, cứ mỗi cuối tuần thường có khoảng 30 anh chị em Phật tử khắp nơi tụ về đây. Mỗi người mỗi việc, này đây nhóm xây vách, xây tường, dựng cửa, lát gạch, chỗ kia có các anh, các chị dọn dẹp phụ các công việc, có người lo chụp ảnh để làm tài liệu. Những anh tay nghề giỏi chỉ dẫn cho các anh em chưa hề biết xây cất là gì. Nhìn những bức tường, những gian phòng được xây lên chắc chắn, nhìn những lớp gạch được lát thật đẹp, nhìn khu nhà bếp, các phòng vệ sinh được xây dựng khang trang, các nhân viên

hang thầu đã phải thán phục sự khéo léo của những "người thợ Việt Nam" bằng những lời khen cùng ánh mắt nể phục.

Có đến đây, bạn mới cảm nhận được tâm thành cùng sự tận tụy hy sinh của các anh chị em Phật tử khi dùng những ngày nghỉ cuối tuần về Chùa làm công quả. Có đến đây, bạn mới thấy các anh em làm việc bằng tất cả tâm lòng để dâng lên chư Phật.

Tháng này qua tháng nọ, biết bao anh em đã bỏ công sức để xây vách, xây những bức tường cao đến tận đỉnh mái Chùa. Có nhìn thấy hình ảnh các anh em chịu khó nhọc mang những viên gạch nặng trên 20 kg chuyển từ sân cỏ lên đến chánh điện hay qua từng nấc thang đến tận mái Chùa. Có đến thăm anh em làm việc trong mùa đông lạnh giá, có thấy anh em dù mưa dù gió, vẫn hăng say làm việc, người quay hò, trộn ciment, người tô tường, xây vách, bạn mới cảm nhận được sự đóng góp của các anh em không bút nào tả nổi.

Dẹp hơ nữa là các chị, các em, các cháu ở khắp nơi đã về đây hàng tuần mang theo những thức ăn đã nấu sẵn hoặc những bát cơm, những tô mì nóng chan tình đồng đạo, săn sóc cho nhau chưa lúc nào đẹp hơn.

Thầy Thích Minh Giác và các Phật tử trong Ban Xây Dựng thường xuyên đến viếng thăm và xem xét hiện trường. Tất cả đều hoan hỷ khi thấy công việc diễn tiến tốt đẹp.

Thật là cảm động khi giờ đây đứng trước ngôi chùa Vạn Hạnh sắp hoàn thành. Nơi đây, hơn một năm về trước chỉ là mảnh đất hoang vu đầy cỏ dại. Hôm nay vùng đất này hiện lên một ngôi chùa khang trang với nét kiến trúc đầy sắc thái Việt Nam. Nhìn ngôi Tam Bảo, một hình ảnh của quê hương yêu dấu trên xứ người, lòng người không khỏi bồi hồi xúc động. Đẹp làm sao những người con Phật, dù xa xôi vẫn nhớ về cội nguồn, đã đóng góp rất nhiều công sức và tiền của để hoàn thành ngôi chùa Vạn Hạnh này.

Chùa Vạn Hạnh sẽ không dừng tại đó. Chùa sẽ còn tiến mãi để phục vụ chúng sanh. Chùa sẽ là nơi gieo nhân mới cho các thế hệ mai sau. Chùa sẽ là niềm hân diện cho toàn thể người Việt đang sinh sống tại Hòa Lan. Lại nhớ đến câu ông bà xưa thường truyền tụng :

**Mái Chùa che chở hồn Dân Tộc
Nép sống muôn đời của Tổ Tông./.**

Quảng Pháp & Quảng Phúc

Đôi dòng kính tưởng niệm Hòa Thượng Minh Tâm

Thành kính Tưởng Niệm Hòa Thượng Thích Minh Tâm Chủ tịch Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTN Âu Châu

*Viên vọng kính bạch Ôn Khánh Anh
Đồng bạch chư Tôn Đức, thưa quý
huynh đệ xa gần.*

Hòa Thượng Khánh Anh, vị Tăng Sĩ Việt Nam khả kính, sức nhẫn nại hơn người, 40 năm hành đạo ở Paris, luôn luôn dành tâm huyết để lo cho người khác, chùa khác, nước khác... trước hơn cho mình, cho chùa mình, nước Pháp của mình...

Ôn đã viên tịch lúc 10.30 am, giờ Bắc Âu hôm nay 8.8.2013 (6.30 pm, giờ Đông Bộ Úc Châu) 7.15 pm tôi gọi qua số của Ôn, gặp Diệu Trạm đang tức tưởi ngậm buồn, "xin quý Ôn niêm Phật cầu nguyện cho Thầy con"..., Ôn còn nằm lại Bệnh viện thuộc thành phố Turku... cố đô của Phần Lan...

Nhớ hôm Lễ Bế Mạc Khóa PPAC 25 chiều ngày 3 tháng 8, Ôn cố xin Bác sĩ rời bệnh viện về Trại Tu Học vài tiếng để dự, sau mấy lời chúc từ để phát thường của chúng tôi, khi BTC mời Ôn ban Đạo từ, Ôn còn mừng rõ, cố gượng quên nhọc mệt, khuyến khích học viên : "Sang năm khóa PPAC 26 ở Thụy Sĩ, đường đi gần hơn, mong quý Phật tử đi cho đông, hơn 1000 cũng được"... ai nấy đều cười hoan hỷ.

Hôm ấy, Ôn chỉ còn vài hôm nữa là viên tịch, nhất định sức mòn lực cạn hết rồi, từ đại thế nào cũng "báo động đở" cho Ôn trước rồi, mà tâm Ôn thì cứ chuyên nhất, thanh tịnh đến cỡ ấy, nhất định thế nào Ôn cũng

đã "dự tri thời chí" vậy mà Ôn cũng chỉ nghĩ đến Phật sự chung...

25 Khóa PPAC, lại thêm trước đó là **5 khóa Khánh Anh**, biết bao tâm huyết của Ôn trong suốt 30 năm lao lực vất vả để trao truyền Phật pháp cho hàng chục nghìn Phật tử hữu tâm cầu đạo đó... tuy lúc nào bên Ôn cũng có hàng chục chư Tôn Đức Tăng Ni trong Giáo Hội, hay hàng đệ tử phụ tá đỡ đần cho Ôn, nhưng Ôn bao giờ vẫn là chiếc đầu tàu, dắt dẫn chí nguyện, hòa giải mọi va chạm, hóa giải mọi trách móc, khen thưởng những tấm lòng, và thao thức những lối lầm sơ khuyết... cho tất cả mọi người. Tôi đã từng nghe Ôn nén xuống những tiếng thở dài để cất kỹ xuống tận đáy lòng những buồn phiền cho riêng mình, mấy khi dám than thở với ai, miễn sao Phật sự chung thành tựu, cho dù tình đời đôi khi có những trái trái, ngược ngạo, hồn mang... mà chỉ có pháp "*nhus thoado phu dia*" mới có thể chữa lành những thương tích của Giáo Hội...

Cho nên, hãy xem trong 38 năm của thế giới PGVN tỵ nạn, có được mấy vị Tăng "*vô nhất vật*" nào mà làm việc nhiều như Ôn nhỉ ?!!!! Không "*vô nhất vật*" sao được, vì cũng như hầu hết chúng ta, Ôn đâu có ai khác hơn Giáo Hội Âu Châu để phục vụ, tất cả đời Ôn là cho Đạo Pháp, cho Giáo Hội, cho cộng đồng Tăng Ni Phật tử Khánh Anh..., mặc kệ những vong ơn bội bạc, chẳng đoái

hoài, nao núng gì trước những nội trùng đục khoét, những ngoại ma phá tán, Ôn vẫn diêm nhiên vận động cho Giáo Hội quê nhà, vẫn kính trọng các ý kiến từ các Pháp lữ trong 4 Giáo Hội khắp "liên" châu lục, vẫn ngày đêm lo toan, cho đến ngày chót, vẫn cứ một lòng bồi đáp, đáp ứng cho mọi mong cầu tu học, cầu nguyện của hàng nghìn Phật tử quanh Paris, quanh Pháp, khắp Âu Châu...Và hôm nay ra đi, Ôn thanh thản nhẹ nhàng, nhất định không luyến tiếc, không buộc ràng, không triền phược...

Trong hàng trăm lần cổ động Tăng Ni Phật tử Âu Châu đi đến trụ sở LHQ, hay QH Âu Châu, để thỉnh nguyện, để kiến nghị, để vận động cho quê hương, đất nước, cho Giáo Hội, đồng đạo quê nhà, ít nhất (*chứ nhiều chục, hay cả trăm lần khác, Ôn lo việc đại sự cho quê nhà ở phạm vi Âu Châu, hay Pháp, tôi nào được biết, hay được cùng tham dự ???*) 3 lần.

(Lần 1, 1989 tôi đại diện cho Refugee Council of Australia qua Genève tham dự International Conference on Indochinese Refugees để cùng mấy ngàn NGOs khác vận động giảm nhẹ thủ tục thanh lọc cho hàng trăm ngàn thuyền nhân Việt Nam còn kẹt lại các trại tỵ nạn DNA, hay đến sau cut off date; lần 2, 1993 tôi được HĐLV và Ôn HQ chính thức ủy nhiệm đến Bangkok và Vienna để tố cáo Hà Nội đàn áp quá dã man PGVN và GHPGVNTN; và lần 3, mới đây 2009 tôi lại qua Genève thay mặt cho Hiệp Hội Nhân Quyền Quốc Tế tại Úc, chính thức tham dự Kỳ họp mà đến phiên Việt Nam phải phúc trình định kỳ tình hình thực thi nhân quyền ở Việt Nam trước Ủy Hội Nhân Quyền LHQ, để có dịp theo dõi, tố cáo và bác bỏ những trái nguy của Hà Nội)... lần nào cũng thấy Ôn Minh Tâm nhọc nhăn, bị gậy (dùng là phải nhắc Phật tử đem theo dùi dây nhợ, cọc gậy, bàn ghế để treo biểu ngữ, phát bích chương, và dựng bàn thờ Phật, bàn thờ Tổ Quốc...) biết chắc hy vọng thành công rất thấp, nhưng vẫn đến để cầu nguyện, để tố cáo, chưa khi nào có dịp cứu dân, cứu nước, cứu đạo mà Ôn bỏ qua, dù tổn hao, nhọc nhăn, mệt mỏi đến đâu...

Phàn tôi, không được chia sẻ trọn vẹn nhọc nhăn với Ôn và như Ôn (nên dù cả 3 lần đều có tư cách vào hội họp bên trong cơ quan LHQ, thì không nói), do vẫn xót lòng, cay đắng khi thấy Ôn đã cao niên mà quá lao nhọc cho quê hương, cho Giáo Hội quê nhà, nhỡ nếu Ôn yếu bệnh không đi

Lễ Hiệp Kỷ Chu Tố 2014 tức Ngày Về Nguồn 8 tại Chùa Pháp Bảo (Sydney - Úc Đại Lợi)
chính thức cử hành vào ngày chủ nhật 28/09/2014.

được, thì như răn mặt đâu, làm sao thu hút được hàng chục Tăng Ni hàng trăm Phật tử khắp AC nghe lời hiệu triệu của Ôn, nhất tề hiện diện ?... nên lần **1993** ở Áo, tuy ban ngày vào trong cơ quan LHQ họp, đến tối tôi cũng kéo vali ra trước tiền đình LHQ, nơi GHAC đang xin đóng lều cầu nguyện, để xin được cùng ăn (bánh mì khô, hay món ruột của Ôn, mì gói-nước có lúc không đủ sôi !!), cùng thức... (cùng nằm trên sân bê tông tì tè tâm sự chuyện quê nhà, cùng nghe mưa rả rích, cảm nhớ thương quý Ôn đang mãi còn tù tội, ai lòng dạ nào ngủ được ??!) với Ôn, với quý HT, TT : Tánh Thiệt, Như Điển, Quảng Hiền, Minh Giác, Thông Trí v.v... và nhiều huynh đệ, đồng hương, đạo hữu, trong những căn lều nhỏ tạm dựng dưới nắng gắt, mưa dầm. Nhất là lần **1993** ở **Vienna**, CS còn chụp hình quay phim chúng tôi, để trơ trẽn về tố cáo gian dối ở VN, là anh em chúng tôi mắc "**nợ máu**" với nhân dân, lấy tư cách gì để nói chuyện nhân quyền (**chẳng lẽ CS mà lại có quyền nói chuyện Nhân Quyền sao Trời ?! ?!**)...

CS chửi nhất định không ai sờn, nhưng đau hơn là lần **2009**, khi bàn thờ Phật của GHAC chỉ cách lều của VP2VHĐ chừng 70m, nhưng do hiệu ứng của cái **Giáo Chỉ 9** quá ác, oan nghiệt, sai lầm cách chí tử tự trong căn bản hành chánh, nên 2 bên không tìm được cơ hội để qua lại (*sao lại phải riêng? để mà cản qua lại? ai gây ra sự thế trớ trêu, dõi trá này? không trả lời, nhưng ai cũng đã biết là do ai ! !*) để cùng cầu nguyện?? Nếu lãnh đạo cao cấp GH mà cũng được như Ôn Minh Tâm, chịu gần gũi, tìm hiểu, lắng nghe, chia sẻ, thân cận, tín nhiệm, tôn trọng đệ huynh, chứ không phải chỉ dựa một vài người, hay thậm chí chỉ tin chính mình, thì đâu đến nỗi phải lâm vào cảnh "**khóc hổ ngươi, cười ra nước mắt**" như thế ? Vì hôm ấy ngoài đoàn GHAC cả trăm người, đoàn VP2 đâu gần vài chục người, còn có tới vài chục đoàn/vài trăm người khác, có cả nhóm Tăng Ni Phật tử PG Khmer Krom gốc miền Tây, ai cũng ngượng ngùng, khó xử, khi thấy 2 phái đoàn GHPGVNTN không thể làm việc chung, hay thậm chí không đến chào hỏi nhau, dù cùng mục đích là tố cáo CS đàn áp nhân quyền, tôn giáo ở VN ! ?! ? !

Tháng **11** năm ngoái **2012**, dự xong **Về Nguồn 6 Úc Châu** tổ chức ở **Tổ đình Pháp Hoa Nam Úc**, trước khi về nước, may mắn Vạn Hạnh có thỉnh được Ôn và đoàn Âu Châu và Hoa Kỳ từ **Adelaide** về thẳng **Canberra** thăm chơi, ở lại một tối, ăn bánh tráng do chúng VH tự tráng, cuốn rau

muống chùa mình tự trồng, chấm tương đậu chùa tự làm... Ôn nói "**Ăn vầy làm tôi nhớ những năm 64-65-66 ra Bình Định làm Hiệu Trưởng Bồ Đề Nguyên Thiều quá chừng; quý Ôn BĐ ai cũng thương, cũng chia cho Minh Tâm những niềm vui thiền vi rất què dã, rất bình dân...**", lời của Ôn trung hậu, chân chất biết bao... Trưởng lão Đồng Thiện nếu còn tại thế, hay tin Ôn mà viên tịch ở tuổi 74 như vậy, thế nào cũng mang yêu "**Cái th..., mới bảy lớn mà đã bảy đặt viên tịch, sao nó giỏi giang, đế thương, làm được nhiều việc cho đạo cho đời như vậy, sao không để tao chết trước cho nó ở lại làm việc thêm mươi năm nữa !**"...

Thày trò tôi còn cúng thêm đợt 4 hay 5 gì đó, một vài cánh cửa sổ nữa, để mong Khánh Anh mau khánh thành... Ngài ân cần mời tôi năm nay qua dạy Khóa PPAC25...Nên dù bận, dù phải lặn lội mỗi vòng 26 giờ bay, từ VH qua Turku, tới nơi đã sáng **29.7**, Khóa học đã khai mạc **26.7**, trên bản phân công dán ở phòng chúng tôi, HT Như Điển đã gạch tréo 3 ngày, đến **30.7** thì HT Nguyên Siêu phải vội xin ngưng dạy, về trước để lo lễ Khai mạc cho **Khóa PP Bác Mỹ 3** vào ngày **8.8** (trước giờ Ôn MT tịch khoảng gần 24 tiếng), năm nay anh bạn đồng môn Hải Đức tôi, cũng là **TTK GH Hoa Kỳ**, làm Trưởng Ban TC, mở tại San Diego,... cao quý thay, ai cũng nhọc nhằn quá chừng...chỉ là để cho PP được trường tồn... Ôn Khánh Anh thấy không, dù là GH Hoa Kỳ, chỉ mới vài năm qua có tới **5-6** vị Tôn túc lần lượt ra đi, nhưng lớp kế thừa ngày nay, đã thừa sức tiếp nối, kế thừa quý Ôn trên đoạn đường đã hết chông gai, nhờ quý Ôn đến trước đã lao tâm khổ tứ khai phá, trải nhựa, chia lane,... tôi thấy GH châu nào cũng có đông đảo các vị Tăng Ni lớp trung niên tài hoa, năng nổ, tâm huyết, đạo hạnh...nay Ôn ra đi, ai cũng đau lòng thương tiếc, nhưng chắc chắn Ôn không còn quá lo lắng, GH Âu Châu đã nhờ Ôn và chư Tôn giáo phẩm gầy dựng, nên rất vững vàng...

Thấy mà thương, không biết có phải do người ta phủ đầu quá nhiều oan nghiệt, nên Ôn Minh Tâm và chư Tôn đức mới phải cố gắng tốt bức, chỉ nội từ **2007** đến nay mà tinh thần, tiến độ, mức thành công hoằng pháp của **4 GHTN** hải ngoại đã nổi trội thấy rõ... qua các **Kỳ An Cư** và các Khóa Học Phật Pháp... tâm cõi, hết khóa Âu Châu, tới Bắc Mỹ, tới Úc Châu... đâu đâu cũng khí thế đang lên như nước vỡ bờ...

Ngôi chung bàn chứng minh với quý HT, bên phải tôi là HT Trưởng lão Thắng Hoan rồi tới Ôn Minh

Tâm, đôi khi trong các buổi quá đường, chúng tôi còn với qua hỏi chuyên nhau... trong suốt các ngày **29.7** đến **3.8** (vì Bé Mạc xong chiều **3.8** HT vô nhập viện lại theo lệnh Bác sĩ).

Tiên nghỉ cho khóa học tại Đại Học Turku, nơi TT Hạnh Bảo mượn để tổ chức thành công Ân cư cho gần **100** Tăng Ni và Khóa PP cho hơn **700** Phật tử... quá đầy đủ, tốt đẹp mà không phải trả lệ phí gì cả, thật là phải nhờ phước đức Phật Tổ và Ôn Minh Tâm, GHAC mới đạt nhiều thành tựu lớn như vậy...

Hai thất **VIP** của chúng tôi kế nhau (Ngài Minh Tâm ở chung với quý HT Thắng Hoan, Tánh Thiệt, Tôi ở chung phòng với quý HT Đồng Tuyên, Như Điển, Nguyên Siêu), thấy sắc diện Ôn Khánh Anh quá yếu, tôi cứ xôn xao ray rứt trong lòng, linh cảm một điều gì, mà không dám nói ra... nên ngày nào cũng qua thăm Ôn... có lần Ôn nói kỳ này về chắc phải lo làm di chúc cẩn thận hơn... có phải trễ rồi không Ôn ơi, nhưng thánh tài đức hạnh của Ôn chói sáng ai cũng kính phục, và cái mạng lưỡi GHAC mà Ôn đã dày công kết nối thật chặt giữa hàng trăm Tăng Ni, hàng chục ngàn, trăm ngàn Phật tử, ai nấy đều tỏ tường, đều âm thầm niệm ơn Ôn đã lao nhọc gầy dựng lên trong suốt **30-40** năm qua, dù lạnh, dù nóng, dù khỏe dù bệnh, hễ có Phật sự mời, dù quá xa tận Bắc Âu, Nam Âu, Tây Âu... phải ngồi xe lửa **15-20** giờ mới tới, để chủ lê chỉ cho vài chục Phật tử tu trì, chưa bao giờ Ôn ngại tổn sức mà không đi... Đó, chính những thứ ấy mới là di sản cao quý đích thực, chứ ngôi chùa Khánh Anh dù tối mấy chục triệu (đất nhất trong **5-600** chùa Việt hải ngoại. Ôi ! Phật tử Paris thương kính Ôn xiết bao, hơn 30 năm qua, 3-4 thế hệ Uu bà tắc, Uu bà di, hàng ngàn người đã tiếp nối, công quả không sờn, mặc cho miệng lưỡi thế gian độc ác thêu thùa mạ lị, họ vẫn nhân nature về Khánh Anh, mỗi năm đủ tuần, nấu biết bao vạn ức đĩa đồ chay, cuốn biết bao triệu chả giò, bánh trái, để chắt chiu từng quan Pháp, nay là từng Euro, để phụ Ôn xây chùa, trả hội thiện; chùa mấy chục triệu vì Paris đất đỏ quá, không biết có phải do vậy nên Ôn mới phát nguyện 40 năm rộng chỉ muốn ăn mì gói, để dành từng quan Pháp mà xây Khánh Anh ??), đang xây... chỉ mới gần xong, và một đống nợ nần... dù gì, cũng đâu quý bằng công hạnh, chí nguyện của Ôn, Ôn ơi... Ôn còn nhắc **2014** sẽ khánh thành... (nay thì, thế nào GHAC và đệ tử Ôn cũng sẽ lo xây cho xong, để còn kịp khánh thành trong ngày Tiểu, hay Đại tướng, cúng đường Giác Linh Ôn !!).

Thương quá Ôn ơi !... Sự nghiệp hành đạo của Ôn mấy ai bì được,

chóng gai chuống nạn bao nhiêu
cũng không sờn, bao nhiêu đắng cay
tủi nhục do vô minh gây ra, Ôn gánh
chịu nhẹ nhàng như hư không, chưa
hề thấy giận hờn than thở... chưa hề
nghe chê bai, trách móc ai một câu
nặng lời...

Hạnh nguyện Bồ Tát đó, tâm
lượng quảng đại đó, chí khí cao vĩ đó
... người tu đời nay, mấy ai bì được...

Thôi, mời Ôn lên đường về Phật
sớm đi, việc còn lại chư Tăng GHAC
và các đệ tử Khánh Anh của Ôn nay
cũng đã trưởng thành lầm rồi (*chúng ta đã tấn phong cho 2 vị Quảng Đạo,
Diệu Trạm hồi 2008 tại Giới đàn Pháp
Chuyên bên Đức đó Ôn nör!*). Lần ấy, lại
cũng bộ 3 "*tam sén*" chúng ta : Minh
Tâm, Tánh Thiệt, Quảng Ba làm Tam
Sư, y như lần 2001 GĐ Minh Hải ở
Viên Giác, Bodhgaya, và cả hai lần
đều do Pháp hữu Như Điển sắp xếp,
với tấm lòng vì đạo sâu xa, với sự
khéo léo hiếm có, với lòng tôn kính
Ôn Khánh Anh sâu đậm. (*Giữa Ôn với
tôi, ta còn có duyên ngồi chung làm
Thập Sư ít nhất cho 3-4 đàn giới nữa, dù
là ở Úc, Mỹ hay Âu Châu. Nay Ôn ra đi
theo Phật trước, làm sao [chúng] tôi
không bồi hồi cảm xúc cho được ?*)

Kỳ này qua Âu Châu, được
học/dạy chung 3 buổi với 70 Tăng
Ni, 4 buổi với 2 lớp 2-3 gần 400 Phật
tử, tôi mới chứng kiến rõ hơn kết quả
tác thành, đào tạo, dìu dắt của Ôn,...
nói nghe dễ mích lòng, nhưng nếu
không phải là Ôn Minh Tâm, có lẽ
nhờ học được phần lớn công hạnh, tài
hoa từ Bổn sư Y chỉ là Đức Đệ Tử
Tăng Thống, thì dễ có ai đủ sức hy
sinh, vô ngã vị tha (*là Niết Bàn, chư gì*
?) để lập nên, và dìu dắt được một
GH mẫu mực trên mọi mặt so với
khắp hải ngoại như vậy ??? (*chỉ có
một chuyện hơi chậm... hơn GHUC -- đã
tự lấy tên GHPGVNTN từ 1987, lúc CS
mạnh tay ám hại Ôn Trí Thủ, nhưng
chưa xử tử quý Thầy Sỹ-Thát, và lúc quý
Ôn HQ-QĐ đang còn nhân nhục ở tù để
thách đố chuồng duyên, do lưỡng hoàn
cánh, chưa ai nhắc nhở gì chuyện phục
hoạt GH; khỏi CS chưa có hiện tượng se
sụp đổ 2-3 năm sau đó, là chuyện GHAC
phục hoạt danh xưng GH quê nhà, tự lấy
tên là GHPGVNTN Âu Châu từ 1990,
sau Úc Châu 3 năm...*)

Ai người ta cũng lập cái GH cho
mình, cho Thầy trò với nhau, nên dễ
thuận hòa đàm ấm; chỉ có Ôn Minh
Tâm, vâng lời VHD kêu gọi, từ Nhật
qua Paris 1972, có ai cần trả gì đâu,
bậc Tôn túc bậc Thầy và đàn anh của
Ôn, cùng đến Pháp thời trước/sau
quanh gần thời điểm 4/1975, như chư
Trưởng lão Tâm Châu, Huyền Vi,
Nhất Hạnh, Thiên Định, Trung Quán,
Chơn Thường, Minh Lễ, Thiện Châu
v.v..., ai cũng lo lập GH "*rieng*" (có gi

**Chư Tôn Đức Tăng Ni Việt Nam hải ngoại chụp hình lưu niệm sau lễ Hiệp Kỷ Lịch Đại Tổ Sư
túc Ngày Về Nguồn 8 tổ chức tại Chùa Pháp Bảo (Úc châu) từ ngày 27 đến 28/09/2014.**

*sai đâu ?? thì cũng như Ôn Thiện Nghị ở Canada, Phước Huệ ở Úc v.v... vậy thôi,
mỗi Ngài có đại nguyện riêng nấy, hễ
miễn là tu chánh đạo, truyền bá được
chánh pháp, thì không ai trách gì được),
chỉ có Ôn MT là chịu thương chịu
khó, không phải tông phái mình, bón
đạo mình, đệ tử mình, không phải
chùa mình, mà vẫn lặn lội đầu sóng
cuối biển, chỉ để lập GH "*chung*"...*

Nhưng hy vọng, Ôn là vị cha
"*chung*", lần này "*lão phu biệt tha
huong*"... sẽ có rất nhiều người cảm
trọng ân đức Ngài... không có những
nhọc nhằn tiên khởi Ôn Minh Tâm
đơn độc hứng chịu hết, thì làm sao
chúng ta có ánh sáng PP của GHTN
lan rộng Bắc Âu (*Na Uy, Thụy Điển,
Phần Lan, Đan Mạch, Hòa Lan*), Trung
Âu (*Bỉ, Anh, Thụy Sĩ...*), rồi Đông Âu
(*Tiệp, Ba Lan, Nga...*), lẩm nơi, chỉ vài
chục người, mà Ôn vẫn phải nhiều
năm, nhiều chục năm liên tục, tốn
biết bao công sức để đến tận nơi gầy
dụng, sao cho nơi nào, thành phố
nào, tỉnh nào, nước nào cũng có được
Hội, được Chùa... dù cho sau đó, họ
có... bỏ Ôn mà đi theo... hướng khác,
Ôn cũng không phiền hà gì !?!! Oi !
Thật là đại nguyện...

Và hẳn nhiên là với Pháp, nơi
trung tâm Âu Châu, từ đâu thế kỷ XX
đã có người Việt từ thuộc địa Đông
Dương đến đây để kiểm sống, để ăn
học, để làm chính trị... cứu nước có,
phản quốc có...; để trốn bỎ quê
hương có GHTN quê nhà, mới 1970
đã nghĩ chuyện lập cơ sở ở hải ngoại,
thì Pháp là nơi đầu tiên VHD nghỉ
tới... hàng Tôn túc, bậc Thầy, bậc
đàn anh đều tụ về Pháp, nhưng rồi
các Ngài với quá nhiều khó khăn,
chuống ngại, đã âm thầm gầy dựng

mẫu hình GH gọn nhẹ, dễ kiểm soát
hơn, chỉ mỗi Ôn Minh Tâm là... chịu
âm thầm gầy dựng một loại hình GH
kết liên, 40 năm qua (*biết bao nước
chảy qua cầu, bao thế hệ chư Tăng đồng
thời với Ngài đã hoàn tục, vợ ám con
yên*), chỉ riêng Ôn Minh Tâm là một
mình chịu đựng mọi thương khó, gần
40 năm ròng rã lo nối kết 3-4 thế hệ
Tăng Ni mới cũ, đến từ khắp 3 miền
Nam Trung Bắc, kẻ ty nạn, người
vượt biên, hay du lịch và đoàn tụ, kẻ
Nam tông, Bắc phái, người Khất sĩ,
Nguyên thủy, đủ tông đủ phái để gầy
lên một loại hình GH không có giáo
quyền, không có ân đức, không uy
quyền, y như cái GH tội nghiệp của
chúng ta ở quê nhà thời 1964-1981...
(*ai xây thì cứ hết sức mà xây, còn ai
thích phá thì cũng cứ tận tâm mà phá !!*)
biết ngàn nào gay go hơn, khó khăn
hơn và Ôn Minh Tâm ở Paris, có vẻ
là vị Trưởng tử Như Lai duy nhất sẵn
lòng chịu cảnh đắng cay hơn người
để dựng một cái GH chung, ai bước
vô bước ra lúc nào cũng được, chê
khen, xây-phá lúc nào cũng được,
chứ không phải một GH giữa Thầy
trò với nhau, đầy ân tình, đạo nghĩa...

Cho nên, suốt 40 năm, Ôn Minh
Tâm đầm đẵm sẻ chia công sức, tài
bồi, khích lệ, để gầy dựng vài chục
ngôi chùa, vài chục hội PG cho gần
20 quốc gia, dành mọi ưu tiên, ưu ái
cho huynh đệ đến sau, nhưng có ai tri
ân cũng tốt, có ai bội bạc cũng không
buồn, ai cũng đôn đốc hỗ trợ cho họ
được mau xong, chỉ riêng ngôi chùa
của mình, là vẫn chậm chạp từ từ,
đến 2013, Ôn vẫn xây chưa xong
Khánh Anh... *Nhin quanh, khắp hải
ngoại, mấy ai có được tấm lòng như
vậy không ?* **TK. Thích Quảng Ba**